

KALENDARIUM BURSZTYNOWEGO SZLAKU

spisała: Dominika Zaręba, czerwiec 2008

1996, sierpień:

W Bańskiej Szczawnicy (Słowacja) powstaje idea Programu Bursztynowy Szlak. Pomysłodawcami inicjatywy łączącej 3 kraje – Węgry, Słowację i Polskę – są: **Krystyna Wolniakowski** – jedna z założycielek EPCE (Environmental Partnership for Central Europe – organizacji środkowoeuropejskiej, z której zrodziły się fundacje krajowe takiej jak Fundacja Partnerstwo dla Środowiska w Polsce) oraz **Bill Moody** z Fundacji Braci Rockefellerów (Rockefeller Brothers Fund).

1997:

Zostaje zarejestrowana Fundacja Partnerstwo dla Środowiska, polski koordynator Programu Szlak Bursztynowy.

1998-2000:

Fundacja Braci Rockefellerów – The Rockefeller Brothers Fund udziela trzem fundacjom z Polski (Fundacja Partnerstwo dla Środowiska), Słowacji (Nadacia Ekopolis) i Węgier (Okotars Alapitvány) dotacji celowej na rozwój koncepcji Bursztynowego Szlaku jako korytarza dziedzictwa pomiędzy Budapesztem a Krakowem. Jak czytamy w pierwszych materiałach informacyjnych Bursztynowego Szlaku:

"Celem Programu jest wspieranie i aktywizowanie działań społeczności lokalnych na rzecz zrównoważonego rozwoju, opartego o poszanowanie dziedzictwa naturalnego i kulturowego regionów leżących na historycznym szlaku handlowym. Program stwarza małym środowiskom okazję do budowania własnego rozwoju w oparciu o posiadane zasoby środowiskowe i kulturalne, wspiera odnowę zapomnianych lub zarzuconych zwyczajów, chroni i eksponuje unikalną architekturę czy rzeźbę terenu, przyczynia się do rozwiązywania istotnych problemów ekologicznych. Jesteśmy przekonani, że dzięki silnym lokalnym partnerom na Szlaku Bursztynowym stworzymy bogatą sieć przykładów i pomysłów na zrównoważony rozwój <małych ojczyzn>, przykładów dobrej praktyki, które będą rozprzestrzeniać się wzdłuż ekologicznych korytarzy, pełniących dawnymi czasy funkcje handlowe i rozwojowe oraz pobudzających kontakty kulturowe ludzi z różnych krajów i regionów".

Celami szczegółowymi pierwotnego Programu Szlak Bursztynowy są:

- wspieranie oddolnych inicjatyw lokalnych i liderów na terenach wiejskich poprzez małe dotacje,
- rozwój sektora organizacji pozarządowych na terenach wiejskich wzdłuż korytarza Bursztynowego Szlaku,
- wzmocnienie współpracy transgranicznej pomiędzy organizacjami i mieszkańcami regionów przygranicznych,
- zwiększenie świadomości i wiedzy mieszkańców regionów na szlaku w zakresie wspólnej historii i dziedzictwa kulturowego.

W początkowej fazie realizacji Bursztynowego Szlaku jest to głównie program małych dotacji mający na celu aktywizację lokalnych społeczności i angażowanie ich we wspólne inicjatywy związane z ochroną dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego w korytarzu od Budapesztu do Krakowa.

W 2000 roku pierwszym przyczółkiem Bursztynowego Szlaku na północ od Krakowa staje się Opatów. Tutaj zostaje zorganizowany i odtworzony po ponad 100 latach uśpienia Jarmark Opatowski na Bursztynowym Szlaku, który staje się ważnym bodźcem do rewitalizacji i ożywienia opatowskiego rynku. W 2000 i 2001 roku na Jarmark Opatowski przyjeżdżają producenci lokalnych produktów z Węgier, Słowacji i Moraw.

2001-2003:

Bursztynowy Szlak jest kontynuowany jako program dotacyjny. Dzięki wsparciu Fundacji Braci Rockefellerów i innych darczyńców w 3 krajach zostaje udzielonych ponad 300 małych dotacji dla ponad 100 partnerów lokalnych na łączną kwotę blisko 400 tys. dolarów.

W tym okresie na Bursztynowym Szlaku w Polsce powstają 3 grupy partnerskie i blisko 15 nowych lokalnych organizacji pozarządowych, które dzisiaj są liderami w swoich regionach, takich jak np. Stowarzyszenie na Rzecz Zrównoważonego Rozwoju "Przysłop" w Zawoi Przysłop, Stowarzyszenie Ekologiczno-Kulturalne "Na Bursztynowym Szlaku" w Lanckoronie, Stowarzyszenie Twórców "Pasja" w Jordanowie, Babiogórskie Stowarzyszenie "Zielona Linia" w Stryszawie, Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Nowej Huty i in.

Ożywiona jest współpraca międzynarodowa i transgraniczna. Odbywa się ponad 50 międzynarodowych wyjazdów studyjnych, warsztatów i lokalnych imprez na Bursztynowym Szlaku. W ramach projektu "Wyszechradska sieć ekomuzeów" na Bursztynowym Szlaku powstaje pierwszych 5 ekomuzeów.

W 2001 roku Bursztynowy Szlak z Budapesztu do Krakowa przejeżdżają na rowerze pierwsi cykliści - pionierzy – **Meredith i Oliver Seikel** z USA. Po ich podróży powstaje międzynarodowy produkt turystyczny "Rowerem i pieszo przez Szlak Bursztynowy Budapeszt-Kraków" oferowany na rynek amerykański przez biuro podróży Greenways Travel Club.

W 2001 roku Program Bursztynowy Szlak Budapeszt-Kraków staje się częścią środkowoeuropejskiego Programu Zielone Szlaki – Greenways (Central and Eastern European Greenways) i zostaje podjęta decyzja o stworzeniu zielonego szlaku w oparciu o Program Bursztynowy Szlak pn. "Bursztynowy Szlak – Greenways". Powstają pierwsze bursztynowe szlaki rowerowe - pętle lokalne, m.in.: "Dookoła Babiej Góry", Bystra Sidzina i Jordanów, Stryszów oraz Lanckorona.

Zostają opublikowane pierwsze przewodniki turystyczne po regionach i miejscach na Bursztynowym Szlaku, których wydawcą jest Wydawnictwo Bezdroża: "Lanckorona. Miasteczko na wzgórzu", "Przysłop. Z widokiem na Babią Górę", "Opatów na Bursztynowym Szlaku".

Podajemy współpracę z Akademią Sztuk Pięknych w Krakowie, Wydziałem Form Przemysłowych w zakresie projektowania elementów infrastruktury i sztuki użytkowej na Bursztynowym Szlaku i organizacją dorocznych wystaw artystycznych studentów. W ramach współpracy powstaje także ostateczna wersja logo Bursztynowego Szlaku.

2004:

Bursztynowy Szlak Greenways na polskim odcinku Lipnica Wielka-Kraków zostaje oznakowany jako trasa rowerowa. Oznakowanie szlaku jest realizowane wspólnie z krakowskim Oddziałem PTTK oraz 11 gminami na Bursztynowym Szlaku (Jabłonka, Lipnica Wielka, Zawoja, Stryszawa, Sucha Beskidzka, Zembrzyce, Stryszów, Lanckorona, Kalwaria Zebrzydowska, Skawina, Kraków) dzięki dotacji z Ministerstwa Gospodarki (Departament Turystyki). Postaje także pierwsza mapa Bursztynowego Szlaku wydana przez Wydawnictwo Compass.

W Krakowie Nowej Hucie otwieramy pierwszą miejską pętlę Bursztynowego Szlaku pn. Zielony Szlak – Nowa Huta-Dłubnia".

Szlak Bursztynowy przemierza grupa dziennikarzy w ramach study tour organizowanego wspólnie z Polską Organizacją Turystyczną.

Współczesnym symbolem Bursztynowego Szlaku staje się jarzębina (*Sorbus aucuparia*), którą dzieci i młodzież sadzą każdego roku wzdłuż trasy i w pobliżu atrakcji turystycznych. W ten sposób

Szlak Bursztynowy ozdabia kilka tysięcy jarzębin. To piękne drzewo jest gatunkiem występującym w regionach, przez które biegnie szlak, a pomarańczowy kolor owoców jarzębiny przywodzi na myśl bursztyn.

Organizujemy pierwszą pilotażową kampanię promocji produktów lokalnych z Bursztynowego Szlaku oznakowanych metką z logo Bursztynowego Szlaku. W Lanckoronie powstaje sklep-galeria lokalnych produktów "Pod Gontem", a w Stryszawie Babiogórski Sklepek.

2005-2007 i dalej:

Szlak Bursztynowy rusza na północ! Powstaje koncepcja stworzenia Bursztynowego Szlaku na odcinku Kraków-Gdańsk, w którą angażują się nowi partnerzy. Ważnym regionem rozwoju szlaku stają się województwa świętokrzyskie i mazowieckie, z kluczowymi ośrodkami rozwoju szlaku m.in. w Bałtowie, Lipsku, Pionkach, Zielonce.

W ramach projektu "Gospodarka Społeczna na Bursztynowym Szlaku" Inicjatywy Wspólnotowej EQUAL powstają 3 firmy społeczne specjalizujące się w produkcie turystyki dziedzictwa na Bursztynowym Szlaku: Allozaur sp. z o.o. w Bałtowie przy Stowarzyszeniu na rzecz Rozwoju Gminy Bałtów "Bałt", "Horyzonty itd" w Lanckoronie przy Stowarzyszeniu "Na Bursztynowym Szlaku oraz "GreenTraveller" w Suchej Beskidzkiej przy Babiogórskim Stowarzyszeniu "Zielona Linia". Zostaje opublikowana także seria przewodników turystycznych po miejscach Bursztynowego szlaku, takich jak Bałtów, Lanckorona i Sucha Beskidzka. Bursztynowy Szlak jako produkt turystyczny jest promowany na targach międzynarodowych (ITB w Berlinie) oraz ogólnopolskich. Idea Bursztynowego Szlaku jest także upowszechniana poprzez artykuły prasowe i wywiady z ludźmi w ramach cyklicznego dodatku do czasopisma "Miesiąc w Krakowie".

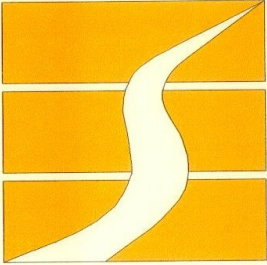

Uruchamiamy stronę internetową www.szlakbursztynowy.pl i www.ambertrail.info, rejestrujemy logo Bursztynowego Szlaku w Urzędzie Patentowym oraz tworzymy promocyjną prezentację multimedialną o Bursztynowym Szlaku.

W 2006 roku (10 lat od postania idei Bursztynowego Szlaku) wspólnie z ASP w Krakowie, pod patronatem Konsulatu USA organizujemy wystawę prac studentów pt. "EKOART" i seminarium o Bursztynowym Szlaku, w czasie którego zostają wyróżnione osoby, które szczególnie przyczyniły się do rozwoju Bursztynowego Szlaku, a wśród nich: **Ojciec Romauld Wilk** (Stowarzyszenie na Rzecz Zrównoważonego Rozwoju "Przysłop), **Renata Bukowska** (Stowarzyszenie Ekologiczno-Kulturalne "Na Bursztynowym Szlaku") oraz **Krzysztof Kwatera** (Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Nowej Huty).

W 2007 roku zostają podpisane strategiczne porozumienia na rzecz rozwoju Bursztynowego Szlaku – z Zarządem Głównym PTTK, Urzędem Marszałkowskim Województwa Mazowieckiego, Mazowiecką Regionalną Organizacją Turystyczną. Na granicy województw świętokrzyskiego i mazowieckiego w Bałtowie i Siennie zostają postawione pierwsze symboliczne znaki Bursztynowego Szlaku.

W 2008 roku planowane jest podpisanie porozumienia na rzecz rozwoju Bursztynowego Szlaku z Urzędem Marszałkowskim Województwa Świętokrzyskiego.

Ewolucja logo Bursztynowego Szlaku

<p>Pierwszy projekt logo opracowany przez Słowaków 1999</p>	<p>Konkurs na logo 2000 nowe logo opracowane przez Wojciecha Bosaka</p>	<p>Logo uproszczone stosowane w latach 2001-2003</p>	<p>Konkurs na poprawę logo na krakowskiej ASP nowe logo opracowane przez Annę Szwałę</p>
			
			<p>Logo ostateczne po dodaniu słowa GREENWAYS zarejestrowane w Urzędzie Patentowym (Biuletyn Urzędu Patentowego Nr 24 (859) z 2006 roku pod numerem 314621</p>
	